

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Πρωτοπορίες στην ευρωπαϊκή λογοτεχνία και στην τέχνη του 20^{ού} αιώνα

Ενότητα 6: Ο Υπερρεαλισμός και η λογοτεχνική παράδοση

Άννα-Μαρίνα Κατσιγιάννη

Τμήμα Φιλολογίας

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα **ΠΠ**

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου για την εμπέδωση της ενότητας 6

1. Ποια στοιχεία έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των υπερρεαλιστικών θεωριών για την παράδοση;
2. Για ποιους λόγους οι υπερρεαλιστές πίστευαν ότι η παράδοση κατασκευάζεται;
3. Ποια ήταν η συμβολή του ελληνικού υπερρεαλισμού στη διαμόρφωση της «λογοτεχνικής παράδοσης»;

Απαντήσεις

1. Τα στοιχεία που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των υπερρεαλιστικών θεωριών για την παράδοση ήταν τα εξής:
 - η φιλοσοφία του Hegel,
 - η κριτική στις βασικές κατηγορίες της σκέψης και κυρίως στην κατηγορία της «αιτιότητας», όπως διαμορφώνεται στη θεωρία του Νίτσε,
 - η έννοια του ασύνειδου και η θεωρία του ονείρου,
 - τα κινήματα του κυβισμού, του φουτουρισμού, του ντανταϊσμού
 - η κρίση των αξιών μετά τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο.
2. Οι υπερρεαλιστές έχουν συνείδηση ότι η λογοτεχνική παράδοση **κατασκευάζεται**. Με αυτό τον τρόπο διαφοροποιούνται ουσιαστικά από τους λογοτέχνες εκείνους, οι οποίοι «ανακαλύπτουν» την παράδοση. Αντιλαμβάνονται, δηλαδή, την έννοια της παράδοσης ως μια διαδικασία, η οποία ανήκει στην ίδια την, ιστορικά προσδιορισμένη, πρακτική του λογοτέχνη και του καλλιτέχνη, και όχι ως κάτι που προϋπάρχει, που είναι παγιωμένο. Μέσω της κατασκευής της παράδοσης διαμορφώνεται τόσο η σχέση με το παρελθόν όσο και το όραμα για το μέλλον.
3. Ο ελληνικός υπερρεαλισμός συνέβαλε σημαντικά στη διαμόρφωση της «λογοτεχνικής παράδοσης», καθώς:
 - Άσκησε κριτική στον γλωσσικό θετικισμό.
 - Επέδωσε την ανατροπή του σχήματος της λογοτεχνικής παράδοσης, που υποδείκνυε τη δυνατότητα διαφορετικών, ίσως και παράλληλων, προτύπων εξέλιξης της λογοτεχνίας. Κατά τη μεσοπολεμική περίοδο έτεινε να επικρατήσει το σχήμα που είχε ως άξονα τον Σολωμό και τον Παλαμά. Οι υπερρεαλιστές αντιπρότειναν ένα διαφορετικό σχήμα που είχε ως άξονα τον Κάλβο, τον Παπαρηγόπουλο και τον Καβάφη.
 - Εισηγάγε τη μέθοδο της αυτόματης γραφής, μέσω της οποίας ασκήθηκε κριτική στον θετικισμό και τέθηκε προς συζήτηση η έννοια του ασύνειδου.
 - Συγκρότησε μια θεωρία για το πώς κατασκευάζεται το παρελθόν (ιστορικό και λογοτεχνικό), η οποία είχε ως βάση τον ιστορικό υλισμό, την ψυχαναλυτική θεωρία και την πολιτική λειτουργία. Δεν δεχόταν την ενοποιητική προσέγγιση της παράδοσης, αλλά μια πολεμική και μεταβαλλόμενη έννοιά της.

